

En kongelig affære:

En god Danmarkshistoriefilm - med svagheder

For anden gang på en måned er der premiere på en film med emne fra Danmarks-historien. Det er i sig selv glædeligt at danskere kan gå i biografen og lære om vore forfædre. Hvidstenfilmen åbnede manges øjne for frihedskampens storhed og gru. Filmen om Struensee-affæren bringer enevælden og den gryende oplysningstid tæt på. Godt at den filmgenre man kunne kalde: Danmarkshistorie-fortællingen, åbenbart er på vej til en renæssance.

Tilløbet til filmen om Struensee-affæren har været langt: 1923 skrev Sven Clausen skuespillet "Paladsrevolutionen". Et filmmanuskript af Erik Balling blev udgivet som bog 1997 med titlen "Skandalen". 1999 udgav P.O. Enquist succesromanen "Livlægens besøg". 2000 kom Bodil Steensen-Leths roman "Prinsesse af Blodet". Så det var på tide at der blev en film ud af disse anstrengelser. Resultatet er en velfortalt krønike om de to turtelduer, dronning Caroline Mathilde og lægen Struensee, åndsbeslægtede gennem deres optagethed af oplysningsfilosofien, og deres modstandere: Den sindssyge kong Christian VII's hof, magtbegærlige folk som Bernstorff, Høegh Guldberg, enkedronningen m.fl.. Alle tiders historie, blot er filmen ikke historieskrivning, og det foregiver den heller ikke at være. Kilderne til perioden er usikre, historikerne famler i blinde hvad angår vigtige detaljer.

Ét af de store usikkerhedsmomenter er kongens diagnose: Hvilken form for skizofreni var det? Filmen viser hvordan hans adfærd ændrede sig fra det hyperaktive i starten til det mere passive senere hen. Måske et resultat af dr. Struensees terapi? Filmen skildrer meget rørende hvordan Struensee opnår kontakt med patienten og vinder hans tillid, så han i hvert fald i perioder falder til ro.

Hvad angår filmen som tidsbillede fortjener den både ros og ris. Den viser, utvivlsomt korrekt, at skidt og møg, sygdom og tidlig død, var tidens største problemer. En koppe-epidemi truer, og det er fint skildret hvordan Struensee er en af de første på dansk grund der vaccinerer sig selv. Derefter vaccinerer han kronprinsen, på trods af at metoden var risikabel. Fra 1810, med en bedre metode, og til 1976 var koppevaccination af alle børn lovbealet i Danmark. Et blandt flere eksempler på at de fleste af Struensees tanker var gode nok, blot forud for deres tid, og mange af hans dekreter blev taget op igen og lovfæstet få år efter hans død. Nogle er i kraft den dag i dag.

En svaghed ved filmen er dens tilbøjelighed til at være sort-hvid i sin skildring af personerne og deres ideer: Oplyvningsidealene fremstilles som entydigt gode, og det danske hof som entydigt ondt. Høgh-Guldberg er fremstillet som skurk, sandheden er mere facetteret. Struensee fremstilles som heroisk martyr. Filmen gør intet forsøg på at løse én af de største gåder i Danmarkshistorien: Hvorfor forudså han og dronningen ikke modkomplottet og bragte sig i sikkerhed?

Der leveres førsteklases skuespil af de tre hovedaktører: Mads Mikkelsen, Mikkel Boe Følsgaard og svenske Alicia Vikander. Men hvor bliver lidenskabens af hos de to elskende? Når et erotisk forhold skal skildres, bliver mangel på det åndeløse let til åndløshed. Sexscenen i Struensee-filmen virker som noget der skal overstås: Den erotiske gnist springer ikke mellem de to ellers så fremragende skuespillere. Hvad dette angår burde de have ydet mere.

Et sidste hjertesuk: Hvorfor tog Zentropa helt til Tjekki for at lave optagelser? Hvor ville det have forbedret filmen hvis flere scener var blevet optaget i Danmark. Vist er Christiansborg efter to brande ombygget til ukendelighed, og så er det jo godt at man kan lave "computer-generated imagery". Men filmen ville have vundet hvis sommerslot-scenerne var blevet 'skudt' hvor de foregik: På Frederiksberg Slot. Endnu mere uforståeligt: Når nu København er det eneste sted i verden hvor man har en fæstning med alle bygninger, herunder sammenbygget statsfængsel og kirke, fra omkring 1700, næsten intakt, hvorfor har filmselskabet så ikke benyttet sig af den oplagte mulighed at optage scenerne fra Struensees og Brandts fangenskab præcis hvor de foregik: I Kastellet, hvor deres celler findes velbevaret, ligeså forhørslokalet? Og man kunne have vist hvor betænksomt det er indrettet: Fangerne kunne for deres sjæls frelses skyld gennem åbninger i muren følge med i gudstjenesten i kirken ved siden af.

Filmen er en god film, og den bør ses, for Danmarkshistorien er altid værd at beskæftige sig med. Men den kunne sagtens have været bedre.

Carsten Barløse
pressebilleder © Nordisk Film

En kongelig affære - Danmark 2012 - Instr.: Nikolaj Arcel - Manus: Nikolaj Arcel, Rasmus Heisterberg - Medv.: Mads Mikkelsen, Alicia Vikander, Mikkel Boe Følsgaard, Trine Dyrholm, David Dencik, Bent Mejding, Søren Malling, Søren Sparring - 137 min. - Dansk biografpremiere d. 29/3 2012 - Distributør: Nordisk Film.

Tjek også <http://cinemazone.dk/review.asp?id=8742&area=3>
<http://www.imdb.com/title/tt1276419/>
<http://www.information.dk/297249>